

Zbigniew Żurawski

Rybno, gm. Niewino, woj. gdańskie.
Stanowiska 3, 3a

Informator Archeologiczny : badania 13, 64-65

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

grobowe były niewielkich rozmiarów, kształtu kolistego lub owalnego. Zawierały one celowo potłuczone ułamki naczyń, które w jamach grobowych tworzyły obrębne skupiska i nie były przemieszane z przepalonymi szczątkami ludzkimi. Wyposażenie podobne jak w grobach popielnicowych.

Odkryte formy naczyń oraz ich ornamentyka pozwala zaliczyć to cmentarzysko do grupy górnośląskiej-maiopolskiej /podgrupa kępińska/.

I/
RYBNO, gm. Gniewino
woj. gdańskie
Stanowiska 3, 3a

P. P. Pracownie Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konservatorska
Oddział w Gdańsku

Badania prowadził mgr Zbigniew Żurawski. Finansował Zespół Elektrociepłowni "Wybrzeże". Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury łużyckiej z V okresu epoki brązu, osada z okresu wczesnośredniowiecznego /faza C-E/ - stanowisko 3; cmentarzysko kultury pomorskiej - HaC/HaD - stanowisko 3a.

Stanowisko usytuowane jest w górnej i środkowej partii południowego stoku wysoczyzny morenowej /stan. 3a/, wcinającego się cypłowatą podstawą /stan. 3/ w dolinę dopływu rzeki Piaśnicy. Prace miały charakter ratowniczy.

Stanowisko 3

Badania wykopaliskowe poprzedzono wykonaniem planu sytuacyjno-wysokościowego oraz szczegółową inwentaryzacją materiału źródłowego zalegającego na powierzchni. Do badań wykopaliskowych wytypowano 150 m zagrożonego terenu stanowiska. Odkryto 8 grobów ciałopalnych /w tym 5 jedno - i 1 dwu-popielnicowy/ z obstawami kamiennymi, zbudowanymi z niewielkich otoczaków. Obiekty te z uwagi na wysoki stopień rozdrobnienia naczyń oraz brak innych wyznaczników chronologicznych datować można ogólnie na V okres epoki brązu - HaC. Ponadto odkryto 2 paleniska wyznaczające północny zasięg osady z okresu wczesnośredniowiecznego /faza C-E/.

Stanowisko 3a

Badaniami wykopaliskowymi objęto zagrożony obszar 900 m² wachodniego skraju cmentarzyska. Łącznie odkryto 36 obiektów, wśród których wyróżniono: 20 grobów /w tym 3 całkowicie zniszczone oraz 1 współcześnie wyrabowany/, 4 stoły ciałopalne /w tym jeden z 3 poziomami spalenizny, przedzielonymi warstwami niewielacyjnymi/, 4 paleniska, 8 jam /w tym obiekt pełniący prawdopodobnie funkcję "warsztatu kamieniarskiego" /oraz kilka niegrobowych skupisk ceramiki.

Wśród 18 zachowanych zespołów grobowych /15 grobów skrzynkowych z dodatkowym obwarowaniem oraz 1 grób z obstawą/ szczególną

uwagę zwracają dwa z nich: obiekt nr 1 /3-popielnicowy/ zawierający m.in. popielnicę domkową, zbudowaną na planie prostokąta, z dwuspadowym dachem, płytką zasuwą otworu "wejściowego", wspartą na 4 nóżkach, jak również obiekt nr 22 otoczony regularnym wieńcem kamiennym o średnicy blisko 4 m. Na wyposażenie poszczególnych pochówków złożyły się ozdoby: naramienniki, bransolety, szpile, kolczyki, kółka - wszystkie wykonane z brązu, paciorki z masy szklanej, zawieszka i paciorek z kości, jak również sierp, jedyny przedmiot wykonany z żelaza. Ponadto natrafiono na żarno nieckowate, wtórnie wykorzystane do budowy komory gruntu.

W oparciu o dotychczasowe rozpoznanie wyróżnić można 2 strefy chronologiczno-przestrzenne cmentarzyska: północną, datowaną na okres HaC /popielnice: domkowa, oczkowe oraz pozostałe o stylizyce "łużyckiej", bransolety o zwoju powrotnym, naramienniki w typie wielkowiejskim szpila z łabędzią szyjką oraz prosta z kulistą główką/ - w której wystąpiło 14 grobów /1 do 6 popielnicowych/ - oraz odzieloną od niej blisko 20 m przerwą strefę południową, datowaną na HaD /popielnice twarzowe, bransolety w typie wielkowiejskim/ - w której natrafiono na 6 grobów /2-9 popielnicowych/. W obu strefach zwraca uwagę regularność w sytuowaniu poszczególnych grobów. W północnej skupiały się one w 3 wyraźnych rzędach, biegnących wzdłuż osi W-E, przy czym przerwy pomiędzy grobami w rzędzie wynosiły od 1 do 5 m. Natomiast w strefie południowej groby wystąpiły w układzie "krzyżowym", w którym czytelne są zarówno osie W-E, jak i N-S, przy jednocześnie zwiększonych odległościach pomiędzy poszczególnymi grobami do 7-11 m. W strefie tej wystąpiły wszystkie z wymienionych obiektów towarzyszących /stosy, paleńska, jamy oraz skupiska ceramiki/.

Materiały oraz dokumentacja z badań znajdują się w archiwum Pracowni Archeologiczno-Konserwatorskiej PP PKZ O/Gdańsk.

Badania będą kontynuowane.

x/ W trakcie opracowania materiałów zmieniono nazwę stanowiska pierwotnie oznaczonego jako Marszewo.

MIERKOW, gm. Lubsko
woj. zielonogórskie
Stanowisko 3

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Zielonej Górze

Badania prowadziła mgr Krystyna Otocka. Autor sprawozdania mgr Krzysztof Onzól. Finansował WKZ w Zielonej Górze. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne ludności grupy sasko-łużyckiej kultury łużyckiej z IV-V okresu epoki brązu.

Stanowisko położone jest na północ od Mierkowa, na krawędzi wysoczyzny, około 100 m na północny wschód od dużej żwirowni. W trakcie krótkotrwałych badań odsłonięto obszar 55 m² i wyeksplorowano 10 grobów ciałopalnych. Większość obiektów zalegała bardzo płytko pod powierzchnią ziemi, co stało się przyczyną silnego rozdrobnienia materiału ceramicznego. Wśród typowych grobów popielnicowych, wypo-